aanzet

Wijkkrant voor en door bewoners van Hoograven / Tolsteeg / Bokkenbuurt

jaargang 4 | nummer 19 | **juli-augustus 2006**

ZOMER !

redactieaanzet@yahoo.com

Informatieavond nieuwbouw weer uitgesteld

In de winterbrief van de gemeente Utrecht was aangekondigd, dat er afgelopen voorjaar een informatieavond zou zijn over de nieuwbouw aan de 't Goylaan en omgeving. Dat is nog niet gelukt.

Zodra de plannen gereed zijn wordt er een informatieavond georganiseerd. Naar verwachting is dit na de zomervakantie en zullen de plannen ter inzage liggen op het wijkbureau.

Deze avond wordt georganiseerd, omdat de plannen afwijken van het huidige bestemmingsplan. Er is een vertraging opgetreden, omdat de architect zijn ontwerp moest bijstellen van de Welstandscommissie. Het Wijkbureau Zuid vermeldde dat het formele inspraaktraject nog niet is opgestart. Er zijn al wel verschillende belanghebbenden en deskundigen geraadpleegd. Zo is er gesproken met de klankbordgroep, bestaande uit 10 bewoners. De leerlingenraad – de Verenigde Straten van Hoograven – gaat leerlingen enqueteren over het soort speeltoestellen die in de groenstrook kunnen komen. Over het wijkcentrum is er overleg tussen Portes, Mitros en de gemeente. De ondernemers zitten in de branche adviescommissie.

Hulp bij opvoeden nu ook in Hoograven

Sinds 1 maart heeft Hoograven een Opvoedbureau. Het Opvoedbureau biedt aan ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar informatie over opvoeden.

Het Opvoedbureau is een activiteit van de GG&GD. In Utrecht zijn er vijf opvoedbureaus, waar door de bureaus opvoedspreekuren gehouden worden. Toos van Belzen is de wijkpedagoog in Hoograven.

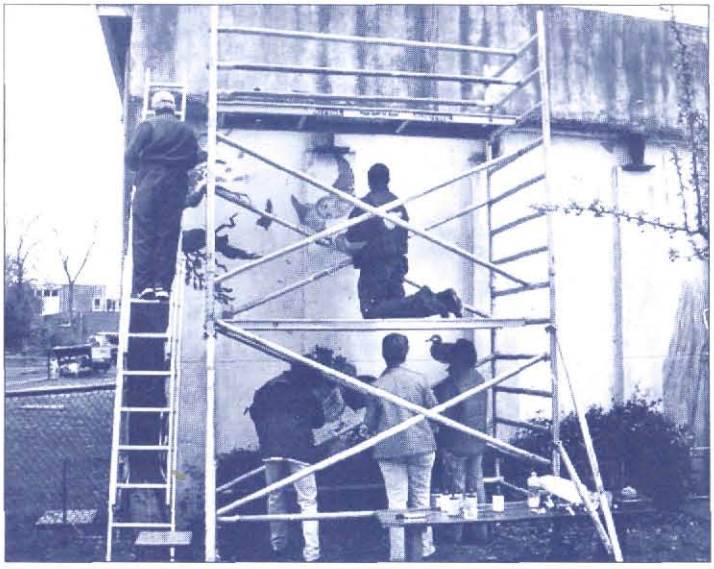
Het Opvoedbureau is gratis en een verwijzing is niet nodig. Toos van Belzen: "Hierdoor is een bezoek aan het bureau ook erg laagdrempelig. Onze taak is dan ook opvoedingsondersteuning te geven."

Ouders kunnen zelf contact opnemen met het Opvoedbureau, maar kunnen ook doorverwezen worden door de huisarts of de jeugdarts op school. Bij een doorverwijzing beslissen de ouders zelf of zij hier gebruik van willen maken. Een afspraak is op vrijwillige basis.

De top vier van de meest voorkomende vragen/problemen zijn: 1. Eten, 2. Slapen, 3. Ruzies en 4. Slecht luisteren. De opvoeddeskundige bespreekt samen met de ouders mogelijke oplossingen die bij de thuissituatie passen. Van Belzen: "Ik kijk altijd samen met de ouders naar oplossingen die het best bij hun situatie en die van het kind passen. In de meeste gevallen heb ik een gesprek met alleen de ouders, maar soms is het ook nodig om het kind te zien. Gemiddeld heb ik met de ouders drie gesprekken. Als ik denk dat andere hulpverlening noodzakelijk is dan kan ik de ouders ook doorverwijzen naar andere instanties."

Een afspraak maken kan door contact op te nemen met het Opvoedbureau (030) 286 33 78. Het bureau is dagelijks te bereiken van 09.00 – 17.00 uur.

De wijkpedagoog belt dan zo spoedig mogelijk terug om een afspraak te maken. Het Opvoedbureau Hoograven is gevestigd bij Wijkbureau Zuid, 't Goylaan 125.

Kleurrijke muurschildering geeft dierenweide nog meer uitstraling

Op dierenweide Nieuw Rotsoord is een fantastische muurschildering gemaakt. Kunstenaar Americo Fortunato heeft naast het ontwerp ook zelf meegeschilderd.

In één week tijd heeft Americo samen met diverse vrijwilligers de muurschildering gemaakt. Het resultaat is prachtig. Americo: "Ontwerpen is mijn hobby. Ik vond het erg leuk om te doen. Ik had vrij snel een eerste schets op papier."

Bij binnenkomst op Rotsoord valt de muurschildering meteen op. Beheerder Angelique: "Deze muur was erg lelijk. Een mooie muurschildering zou de muur veel meer uitstraling geven. Via een van onze vrijwilligers kwamen wij terecht bij kunstenaar Americo Fortunato. Wij waren meteen tevreden over zijn ontwerp."

Het ontwerp heeft veel kleur en er komen natuurlijk veel dieren op voor.

Kijk voor foto's van de muurschildering op www.nieuwrotsoord.nl of kom langs op Briljantlaan 101.

agenda

9 juli
zomerwandeling, 14.00 uur, Dierenweide Nieuw Rotsoord, Briljantlaan 101.

9 september
Happening Hoograven, Tolsteegplantsoen e.o.

20, 21 en 22 september
tweedehands kinderkledingbeurs, Buurthuis Ravelijn

elke donderdagavond
Inloopavond Historische Kring, de Barkel, Jan van Arkelstraat, 20.00 uur

1e+3e ma.avond v.d. maand
Internationaal Koken, de Tol, 18.15 uur; opgeven r.verkerk@planet.nl

Woensdagmiddagen
instuif bij bouwspeeltuinen

Zomer in de bouwspeeltuin

Hutten bouwen, knutselen, spelen, vriendjes maken: het gebeurt in de bouwspeeltuin. In de gratis toegankelijke bouwspeeltuinen De Kameleon (in Hoograven) en Fort Luna (in Lunetten) kunnen kinderen tot dertien jaar zich helemaal uitleven.

In het huttendorp samen met vriendjes en vriendinnetjes een hut bouwen – hamers zijn tegen een onderpand verkrijgbaar, en voor de spijkers betaal je een kleine vergoeding. Er zijn verschillende speeltoestellen. Er kan gevoetbald en gebasketbald worden. Dieren worden geknuffeld in het 'knuffelparadijs'. En.... bij mooi weer gaat het pierebadje open.

Iedere woensdagmiddag is er een instuif. In de schoolvakanties zijn er sport- of spelactiviteiten. Neem voor het actuele programma en openingstijden contact op met de bouwspeeltuin. Op zon- en feestdagen is de bouwspeeltuin gesloten, evenals op zaterdag in de schoolvakanties.

Bouwspeeltuin De Kameleon Verlengde Hoogravenseweg 37. Tel. (030)2881304
Bouwspeeltuin Fort Luna Oude Liesbosweg 40. Tel. (030)2893648

kamervragen

Huurbeleid

Er is de laatste maanden erg veel aandacht geweest voor het nieuwe huurbeleid en minister Dekker was daarbij het middelpunt. Op zich had ze op een aantal punten gelijk: de woningmarkt zit op slot, waardoor starters geen kans krijgen, er zijn enorme wachtlijsten voor sociale huurwoningen en zittende huurders konden heel moeilijk doorstromen als ze dat willen. Dat was natuurlijk allemaal niet in het belang van huurders. De oplossing zit, wat mij betreft, in bouwen en nog eens bouwen en daarná pas liberaliseren – in die volgorde.

Door Kamervragen werden de plannen verbeterd. Gemeenten houden nu de ruimte om goedkopere en duurdere huurwoningen in buurten te mengen. Door de Tweede Kamer is minister Dekker nu opgedragen om het nieuwe huurbeleid zo in te richten dat gemeenten kunnen zorgen dat er genoeg betaalbare huurwoningen blijven bestaan.

Zijn er in 2010 niet genoeg woningen bijgekomen, dan wordt er niet geliberaliseerd. Want het doel is tenslotte dat huurders wat te kiezen krijgen en dat de huren betaalbaar zijn.

Boris van der Ham heeft als Tweede Kamerlid Hoograven geadopteerd. Als u vragen heeft voor Boris, mail het naar redactieaanzet@yahoo.com

Kinderkledingbeurs

Op 20, 21 en 22 september 2006 organiseren vrijwilligers in Buurthuis Ravelijn weer een tweedehands kinder- en tienerkledingbeurs voor o.a. winterkleding, babypakketten, positiekleding en kindermeubilair.

Inleveren: de 20ste, 19.00–21.30 u en op de 21ste 9.00–11.00 u. U krijgt hulp van een vrijwilligster. Inschrijfgeld is 50 cent en om alle kosten te dekken zal 10 procent worden ingehouden. Kleding moet schoon, heel en bij-de-tijd zijn en maximaal 35 stuks. Sokken en ondergoed worden niet aangenomen, goed schoeisel wel.

Verkoop: de 21ste, 20.30-22.00 u en de 22ste, 9.00-11.00 u. Er mogen geen tassen naar binnen, u krijgt uw spullen mee in een vuilniszak. Er worden geen kinderen toegelaten, ook niet in wandelwagen. Uitgebreide spelregels vanaf half augustus op Buurthuis Ravelijn, Hooft Graaflandstraat 2a, tel. 2883234 of via www.portes.nl

uittips

Informatie: VVV Utrecht, 0900-1288732, www.12utrecht.nl of www.utrechtstad.com

Rondleiding fort Rijnauwen
De VVV organiseert rondleidingen voor groepen van dinsdag t/m vrijdag en op zaterdagmorgen, 2,50 p.p. Opgeven: tel. 2360020 of e-mail groepsreserveringen@vvvutrecht.nl. De rondleiding duurt 2,5 uur en wordt verzorgd door een deskundige gids.

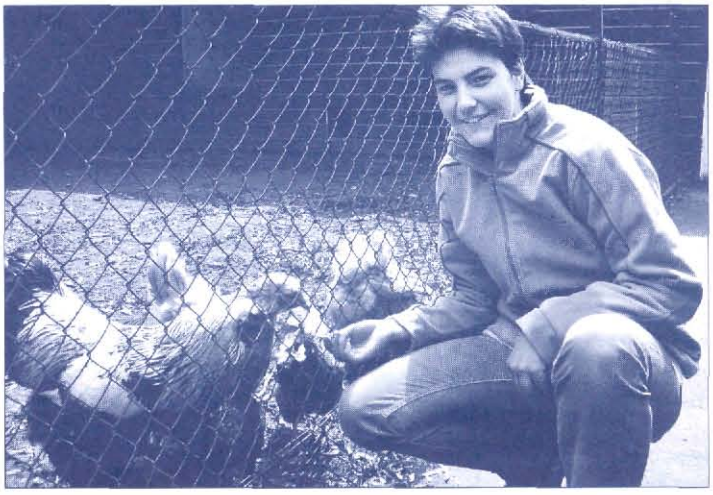
Vrijwilligers gezocht voor een ruilwinkel

Wie kent niet de strip-ruilwinkel van de Familie Knots, waar je een oud plastic bootje ruilt tegen twee stripboeken? In verschillende plaatsen in Nederland bestaan er al ruilwinkels. Ook in Utrecht-Zuid wordt nagedacht over het openen van een ruilwinkel. Het aanbod in de ruilwinkel zal vooral bestaan uit tweedehands spullen. Maar kan ook bestaan uit al die dingen die bewoners vanuit hun hobby produceren zoals eigen gemaakte jam, wijn, zelfgebreide truien, schilderijen, producten uit de volkstuin. Wat betreft het aanbod in tweedehands spullen is het niet de bedoeling om grote spullen zoals witgoed en meubels aan te bieden.

Lijkt het je leuk om mee te draaien met deze ruilwinkel of wil je meer informatie neem dan contact op met Olga Verwaal. Tel. 030-2516176.

Karen Schröder is 'Utrechtse Held'

De ABN-AMRO ziet de deelnemers van 'hun' zeilteam als helden en ging op zoek naar helden uit andere sectoren. Via de Vrijwilligerscentrale zijn vier vrijwilligers voorgedragen die de titel 'Utrechtse Held' verdienen.

Karen Schröder van Dierenweide Nieuw Rotsoord is er een van. Zij heeft op 30 mei geluncht met de regiodirecteur van de bank. Daar heeft ze verteld waarom zij vrijwilliger is.

"Ik vind het geweldig om te zien wanneer kinderen iets ontdekken. Vele bezoekers, van jong tot oud, vertellen mij hoe blij ze zijn met de mooie groene ontmoetingsplek en dat geeft mij weer energie. Ik krijg er veel voor terug".

Verder vertelt ze aan deze krant: "Dieren en planten verzorgen is een passie van mij. Heerlijk vrij in de natuur op Rotsoord. Binnenkort ga ik met meerdere vrijwilligers uit het land kijken naar de zeilboot in Rotterdam, een leuk uitje."

Bouwplannen hoek Rotsoord

Op de hoek Briljantlaan en Diamantweg heeft woningbouwcorporatie Mitros bouwplannen voor 60 sociale huurwoningen met 72 parkeerplaatsen. Aangezien de locatie niet erg groot is betekent dat dat er in de hoogte gebouwd moet worden in. De gemiddelde bouwhoogte is 6, met een maximum aan 8 bouwlagen. Met de buren, dierenweide Nieuw Rotsoord en de school 'Het Rotsoord', voor kinderen met een communicatieve beperking, zijn eerste gesprekken geweest. Dinsdag 30 mei kwamen rond de 70 wijkbewoners naar de informatieavond. De eerste vraag was waarom het advies van de wijkraad, niet hoger dan 6 bouwlagen, niet is overgenomen. Het antwoord: "Op deze plek kan een markant punt komen". De kritische vervolgvraag was waarom dan nog een wijkraad bestaat, als adviezen toch niet overgenomen worden. Het werd duidelijk dat meer bewoners problemen hadden met een groot hoog bouwblok. Mitros heeft toegezegd dat er een bezonningsonderzoek wordt verricht, evenals een geluid- en luchtkwaliteitonderzoek. (red. de W.A. Vultostraat behoort tot de meest vervuilde straten van Nederland) In september wordt aan de wijk een conceptplan gepresenteerd. Er is een artikel19-procedure nodig, omdat het plan niet past in het huidige bestemmingsplan. Eind juni komt een besluit van het college van B&W op de nota van uitgangspunten en kunnen daarna zienswijzen ingediend worden. Op een ander moment is er mogelijkheid tot het maken van bezwaar. Meer informatie bij het wijkbureau.

Robert Giesberts nieuwe wijkwethouder

Sinds 1 mei is Robert Giesberts (GroenLinks) wijkwethouder van Utrecht-Zuid. Hij neemt die functie over van voormalig PvdA-wethouder Hans Spekman.

Giesberts houdt ongeveer twee keer per maand 's avonds spreekuur in de wijk. Hij is het aanspreekpunt voor de bewoners namens het college van burgemeester en wethouders. Alle wethouders in Utrecht hebben naast hun vakinhoudelijke taken een of twee wijken onder hun hoede. Zo moeten zij burger en politiek dichter bij elkaar brengen.

Giesberts (39) kwam in 1985 naar Utrecht, om sociaal-economische geschiedenis te studeren. Hij woonde eerst in de Schepenbuurt en sinds 1992 in Oudwijk. Voordat Giesberts wethouder werd zat hij twaalf jaar in de gemeenteraad voor GroenLinks.

Giesberts: "Het wijkwethouderschap is een uitgestoken hand van het bestuur naar de bevolking om op een makkelijke manier met elkaar in contact te komen, bijvoorbeeld via spreekuren en wijkbezoeken. Als bewoners

Ik wil graag contact onderhouden met bewonersgroepen

samen plannen maken en aan de slag gaan, levert dat veel meer op voor de wijk dan wanneer de gemeente alles alleen zou doen."

Als positieve kanten van Utrecht-Zuid noemt Giesberts het groene karakter en de diversiteit in buurten en bewoners. Een minpunt in buurten als Lunetten, Hoograven en Tolsteeg is, volgens de wethouder, dat de voorzieningen en de inrichting van de openbare ruimte niet overal op jongeren gericht zijn. Een ander aandachtspunt is de bouw van het Hart van Hoograven, dat een winkelcentrum, woningen en voorzieningen omvat. Giesberts wil de bevolking betrokken houden bij dit project. "Hoograven moet een goede woonplek blijven, waar je je makkelijk en veilig in beweegt."

Giesberts is van plan zich geregeld in de wijk te laten zien. "Als er activiteiten zijn moeten mensen niet schromen me uit te nodigen. Maar ook als er niets speelt wil ik graag contact onderhouden met bewonersgroepen. Dit hoeven geen langdurige sessies te zijn, maar gewoon dat je elkaar even ziet en kort wat kan uitwisselen. En wat mij betreft niet alleen als er problemen zijn. Ook met ideeën of wensen moeten mensen terecht kunnen. Het wijkspreekuur moet een vast punt zijn voor bewoners om met iemand van het stadsbestuur in gesprek te gaan over wat hen bezighoudt." Volgens Giesberts staan burger en politiek eigenlijk al dicht bij elkaar. "Alleen wordt het vaak niet gezien of gevoeld. Daar hoop ik wat in te veranderen."

De eerstvolgende wijkspreekuren zijn op maandag 19 juni (op Wijkbureau Zuid) en maandag 4 september (in de Musketon), van 19.30 tot 20.30 uur.

Alleen maar leuke dingen bij Hoogravens Belang

De voorbereidingen voor Happening Hoograven, het wijkfeest dat op 9 september zal plaatsvinden in het Tolsteegplantsoen zijn weer in volle gang. Mensen die op deze dag willen helpen en interessante mensen willen ontmoeten kunnen zich melden.

Een ontmoeting met koningin Beatrix en prins Claus, en Ali B. die sprintend tracht te ontkomen aan honderden handtekeningenjagers. Het zijn slechts twee van de vele herinneringen die bestuurslid Herman Aarsman dankt aan zijn vrijwilligerswerk bij Wijk- en Oranjevereniging Hoogravens Belang. De vereniging, die in 2007 zeventig jaar bestaat, organiseert jaarlijks een indrukwekkende hoeveelheid activiteiten. Herman somt op: "Koninginnedagviering (met optredens, een lampionnenoptocht en vuurwerk), een kranslegging op 4 mei, een jaarlijks busuitje, Happening Hoograven, de intocht van Sinterklaas, de bloemengroet voor langdurig zieken, een maandelijkse dansavond en de kerst-inn". Veel werk, dat onder het motto "samen wat doen voor de wijk" met een relatief kleine groep vrijwilligers wordt verricht. De aard van de werkzaamheden – alleen maar "leuke dingen" – en het feit dat je veel mensen leert kennen èn begrijpen, maken dat Herman het al 31 jaar uitstekend naar zijn zin heeft bij Hoogravens Belang.

Zie ook de oproep hiernaast.

hé buur!

Schoffelen

Omdat de gemeente er geen geld meer voor (over) had, zijn de bewoners van de Julianaweg zo'n 15 jaar geleden begonnen met het zelf onderhouden van de rozenperken in de straat. Steeds wisselende groepen mensen gaan vanaf maart het onkruid te lijf, waarbij het gebrek aan schoffel- en snoeikennis wordt gecompenseerd door een grote dosis enthousiasme. Behalve een gratis bakje koffie van perkhoofd Theo, levert dit vaak leuke gesprekken op met straatgenoten. Voor het uitwisselen van het laatste nieuws over vakantie(bestemmingen), verhuizingen, scholen en andere persoonlijke zaken is het gezamenlijk schoffelen een perfecte gelegenheid. Het contact tijdens het geschoffel levert ook andere nuttige zaken op. Zo konden wij ons voortuintje bestraten met stenen die een overbuurman niet meer nodig had, helpen buren elkaar met het installeren van electra, passen oudere buurkinderen op jongere buurkinderen en geeft een buurvrouw regelmatig groenten uit eigen tuin weg. Verder heeft het schoffelen geleid tot een jaarlijkse buurtbarbecue, die ondanks de wisselende weersomstandigheden elk jaar zeer gezellig is. Goed onderhouden rozenperken en veel contact tussen de bewoners: het zal niet vaak zijn voorgekomen dat een bezuinigingsmaatregel zo'n mooi resultaat tot gevolg heeft. Ik hoop dat we nog jaren doorschoffelen met z'n allen.

Remco van Dam

Bestuursleden gezocht

Beschik jij over improvisatievermogen? Ben jij bereid je handen uit je mouwen te steken? Hou jij ervan mensen te ontmoeten, zowel buurtbewoners als bekende Nederlanders?

Was het antwoord drie keer ja, neem dan contact op Wijk- en Oranjevereniging Hoogravens Belang. Zie voor meer informatie het interview met bestuurslid Herman Aarsman hiernaast of kijk op www.hoogravensbelang.nl. Of mail naar hoogravens_belang273@hotmail.com

Gezocht: Oproepbare Gastvrouw of -heer op Nieuw Rotsoord

Houdt u van contact met andere mensen en vindt u het leuk om af en toe het gezicht van Nieuw Rotsoord te zijn? Kom dan op Dierenweide Nieuw Rotsoord werken als oproepbare gastvrouw of –heer. Taken: Gasten ontvangen, koffie, thee, frisdrank en producten uit ons winkeltje verkopen.

Werktijden: 's middags van 13.00 uur tot 17.00 uur. Geïnteresseerd? Neem contact op met beheerder Angelique Jacobs, tel. 2541662 of 06-52155425, of kom langs bij de dierenweide, Briljantlaan 101.

Zomerwandeling

Hoograven is nog groen genoeg om een fijne wandeling in te maken. Wandel op zondag 9 juli mee met Olga Verwaal en kom meer te weten over de geschiedenis en de leuke plekjes van Hoograven. We vertrekken om 14.00 uur vanaf Dierenweide Nieuw Rotsoord, Briljantlaan 101. De wandeling duurt 1,5 tot 2 uur. RTV-Utrecht legt de wandeling op film vast.

Meer informatie: Milieupunt Zuid, Cindy Vros, tel. 2892773

colofon

Aanzet is een inhoudelijk onafhankelijke wijkkrant van de bewoners en verschijnt zes maal per jaar

Redactieadres
Nieuw Rotsoord, Briljantlaan 101, 3523 CD, Utrecht
E-mail: redactieaanzet@yahoo.com

Redactie
Evelien Baljet,
Lisette van Boxel (opmaak),
Daan van der Burgh,
Jet Buurman,
Remco van Dam,
Loulou Edelman,
Peter Nauta (fotografie),
Patricia de Nijs,
Elles Rozing,
Cindy Vros

Oplage
7000 exemplaren

Volgende deadline
25 augustus 2006
dit geldt voor zowel advertenties als tekst- en beeldmateriaal

TijdVoorElkaar: gratis Marktplaats voor bewoners

TijdVoorElkaar is de marktplaats voor vrijwilligerswerk en burenhulp in Utrecht Zuid. Bewoners kunnen hier hun talenten en vaardigheden uitwisselen. Vraag en aanbod staan op de website www.tijdvoorelkaar-zuid.nl.

Het aanbod binnen TijdVoorElkaar is vrijwillig en gratis. Als u toch iemand wilt belonen dan kunt u gebruik maken van Roosjes. Een Roosje heeft de waarde van een uur. U kunt ook Roosjes verdienen bij sommige vrijwilligersorganisaties in de wijk. Het afgelopen jaar zijn al meer dan 50 bewoners van Utrecht Zuid met elkaar in contact gekomen.

Een goed voorbeeld zijn Liesbeth en Serkan. Liesbeth heeft MS. Daardoor is ze niet erg mobiel. Ze heeft weliswaar een scootmobiel, maar als ze de stad ingaat dan wordt het haar wel eens teveel. Ze ziet dan grote vlekken voor haar ogen. Het is dan wel fijn als er iemand bij haar is om haar naar een rustig plekje te leiden. Serkan heeft op haar advertentie bij TijdvoorElkaar gereageerd en nu gaan ze samen de stad in. In ruil voor zijn begeleiding leert Liesbeth Serkan Nederlands.

Wilt u ook in contact komen met buurtbewoners en wijkorganisaties die iemand nodig hebben voor een klus, samen iets willen ondernemen of een klusje voor u willen opknappen? Ga dan naar de website en bekijk het vraag en aanbod of plaats zelf een advertentie.

Wilt u eerst meer informatie neem dan contact op met Esther van Oss: esther@tijdvoorelkaarzuid.nl of 06-53697329.

Gevraagd: coaches voor bespaarcursus

Dit najaar begint de gemeente Utrecht de actie 'Energiewinst, dat levert wat op!'. Doel: huishoudens met lage inkomens helpen met energiebesparing. De actie bestaat uit persoonlijk energieadvies aan huis, de cursus 'Dat levert wat op', en energiebespaaradvies bij inburgeringcursussen en schuldhulpverlening.

De cursus wordt verzorgd door de Utrechtse Milieupunten en bestaat uit 4 bijeenkomsten waarbij tips worden uitgewisseld over water- gas-, elektriciteit- en afvalbesparing. Wij zoeken coaches die deze cursus willen geven. Als coach moet je Nederlands kunnen spreken en lezen en iets over kunnen dragen. Ook is het belangrijk dat je veel mensen kent. Coach worden? Kom naar de wervingsbijeenkomst op dinsdag 4 juli van 10 uur tot 11.30 uur op Dierenweide Nieuw Rotsoord.

Info: Cindy Vros, Milieupunt Zuid, 030-289 27 73 of www.milieupuntenutrecht.nl.

verhalen van toen | verhalen van nu

Honderd jaar geleden

Rond 1900 was Hoograven het gedeelte van Jutphaas dat werkgelegenheid bood aan voornamelijk ongeschoolde arbeiders. De bevolking bestond uit grote gezinnen en er heerste grote armoede. Velen verdienden hun boterham op de talrijke pan- en steenbakkerijen die zich langs de Vaartse Rijn bevonden. Vader, moeder, maar ook kinderen moesten keihard werken op de fabriek om rond te komen. Naar school gaan vonden de ouders niet belangrijk genoeg, dat was voor de kinderen van de ovenbazen en de heren van de steenfabrieken.

De arbeiders moesten hun geld voornamelijk in de zomermaanden verdienen. Men werkte dan van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, soms wel elf tot veertien uur per dag. De vletschuiten (zie foto) met aangevoerde klei moesten, hoe laat het ook was, leeg gekruid worden. Een veertigurige werkweek bestond nog niet en er waren ook geen sociale voorzieningen zoals de Werkloosheidswet.

De woonomstandigheden waren erbarmelijk. Een woning bestond uit een huiskamer, keuken en een zolder met één slaapkamer. Het kwam voor dat er drie gezinnen in een huis woonden en men moest zijn behoefte met meerdere gezinnen uit de straat op één droogcloset doen dat zich buiten het huis bevond. Drinkwater kwam zelfs uit de Vaartse Rijn.

De huisjes van de steenbakkers waren voornamelijk te vinden op de stukjes Oude Kerkweg haaks op de Hoogravense en Verlengde Hoogravenseweg. De ovenbazen hadden een riantere woning. Zij woonden in een prachtig huis op het fabrieksterrein met uitzicht op de Vaartse Rijn, soms met theehuis en al.

Vletschuiten zijn smalle houten bootjes die door de slootjes van Hoograven uit de verre omtrek klei haalden voor de steen- en pannenbakkerijen.

In de winter lag de fabriek stil omdat de stenen en dakpannen buiten niet voldoende konden voordrogen. Diverse mannen neigden in die periode naar alcoholisme. Om de winter enigszins draaglijk door te komen waren de tuintjes achter het huis bestemd voor het verbouwen van groente en aardappels. Ook verdiende men wat bij met het houden van kippen. De eieren waren niet bestemd voor eigen gebruik maar voor de verkoop. Weer anderen fokten voor de feestdagen konijnen. Deze werden vetgemest, tegen de kerstdagen geslacht en verkocht in de stad. Met de opbrengst kon iets extra's voor de feestdagen worden gedaan.

Zo zien we wat er in woon- en werkomstandigheden kan veranderen in honderd jaar.

Walter Kamps
Historische Kring Tolsteeg-Hoograven
www.hkth.nl